

JAAR VER SLAG

2024

INHOUD

Voorwoord	4
Cijfers	6
Organisatie	7
Museumcode	9
Onze collectie	11
Boeiende verhalen	12
Ondernemen	13
Samenwerking	14
Creatief en sociaal	15
Beleving	17
Educatie	18
Theaterwandeling	20
In de media	22
Onderzoek	24

VOORWOORD

Een museum om trots op te zijn!

Natalie Overkamp
directeur

EEN JAAR VOL ONTMOETINGEN EN GROEI! 2024 WAS VOOR MUSEUM HET PAKHUIS EEN BIJZONDER, MAAR OOK ENERVEREND JAAR MET VEEL VERHALEN, ACTIVITEITEN, EVENEMENTEN EN BEZOEKERS. OVER DEZE ACTIVITEITEN, BINNEN EN BUITEN ONS GEBOUW, WAS VEEL TE ZIEN EN TE LEZEN OP ONZE SOCIALE MEDIA, MAAR OOK IN DE LOKALE KRANTEN EN REGIONALE TV. IN DIT JAARVERSLAG ZETTEN WE GRAAG DE RESULTATEN OP EEN RIJ EN GEVEN WE EEN INKIJK IN DE WERKZAAMHEDEN DIE ZORGEN VOOR DE TOTSTANDKOMING.

De opening van de tentoonstelling 'Romeinen, ontmoeting met smaak' door de Ridder van Gelre trok de aandacht van Omroep Gelderland, terwijl op de achtergrond gewerkt werd aan de ontwikkeling van de ArcheoQuest. Dit nieuwe spel, dat in 2025 wordt gelanceerd, ontving steun van de Rabobank en het Cultuurfonds en werd zelfs genomineerd voor de Gelderse Roos Prijs. Een prachtige erkenning voor onze innovatieve manier van erfgoed beleven.

Nog niet eerder ontvingen we zoveel basisschoolleerlingen als in 2024. We organiseerden tal van activiteiten voor uiteenlopende doelgroepen, vaak in samenwerking met landelijke initiatieven zoals Open Monumentendag en de Nationale Archeologiedagen. Ook achter de schermen maakten we stappen: het collectiebeheer werd verder geprofessionaliseerd, klimaatregistratie vernieuwd en onze collectiedata uitgebreid in Memorix.

Bijzonder trots zijn we op onze bijdrage aan Ermelo Remembers met een indrukwekkende, uitverkochte theaterwandeling over huisarts Roelf Holtrop. Zo hebben we tweeduizend bezoekers meegenomen naar een indrukwekkend lokaal verhaal uit de Tweede Wereldoorlog. Dankzij de samenwerking met inwoners van Ermelo konden we dit lokale oorlogsverhaal op unieke wijze tot leven brengen. Het is precies deze samenwerking die zo kenmerkend is voor ons museum: we maken cultuur samen.

Het museum heeft meer betalende bezoekers ontvangen en met extra incidentele subsidies kunnen groeien in de uitvoering van tijdelijke tentoonstellingen, activiteiten en evenementen.

We mochten meer bezoekers verwelkomen en dankzij die extra incidentele subsidies konden we doorgroeien in de kwaliteit van onze tentoonstellingen en evenementen. Dit alles was alleen mogelijk dankzij het enthousiasme van iedereen die Het Pakhuis een warm hart toe draagt: onze vrijwilligers, het bestuur, de staf, samenwerkingspartners en onze bezoekers. Hun inzet en betrokkenheid zijn onmisbaar voor de realisatie van onze ambities. Museum Het Pakhuis is naast museum ook een culturele verbinder, een leeromgeving, een podium en bovenal: een fijne plek om samen te werken en te zijn. Een museum om trots op te zijn!

De ambities van directie en bestuur van Museum het Pakhuis zijn ook in 2024 niet verminderd. Hoewel het gesprek rond de gemeentelijke subsidie met college en raad nog niet werd afgerond, is er wel een belangrijke stap gezet met de opdrachtverstrekking aan Blueyard om een analyse te maken met scenario's. Dit biedt museum en raad de mogelijkheid om een onderbouwde positie in te nemen rond de opdracht aan het museum en de relatie museum-gemeente. Hoe gaan we met elkaar om en wat willen we van en met elkaar.

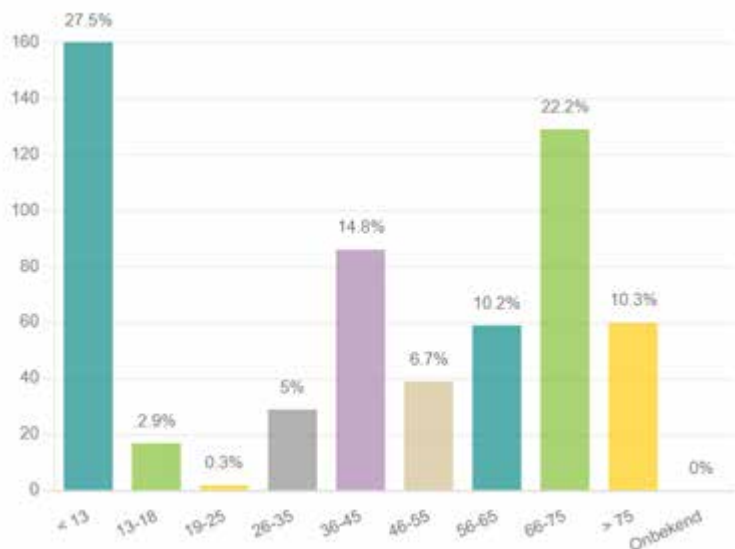
Het bestuur gaat er van uit dat we zo met elkaar kunnen komen tot een goede en constructieve samenwerking die de komende jaren tot mooie resultaten zal leiden.

Terugkijkend op afgelopen jaar krijgen we steeds meer grip op de back office activiteiten. Een proces waarmee in 2023 zijn begonnen. Anet Brouwer is aangetreden als nieuw bestuurslid met aandachtsveld financiën. Samen met Helga Schuur is zij aan de gang gegaan de financiële huishouding in te richten en te stroomlijnen. Belangrijk! Het heeft even geduurd, maar het bestuur is nu compleet. Klaar voor 2025.

Namens het bestuur,

Dr. J.A. De Haan
Voorzitter

LEEFTIJD

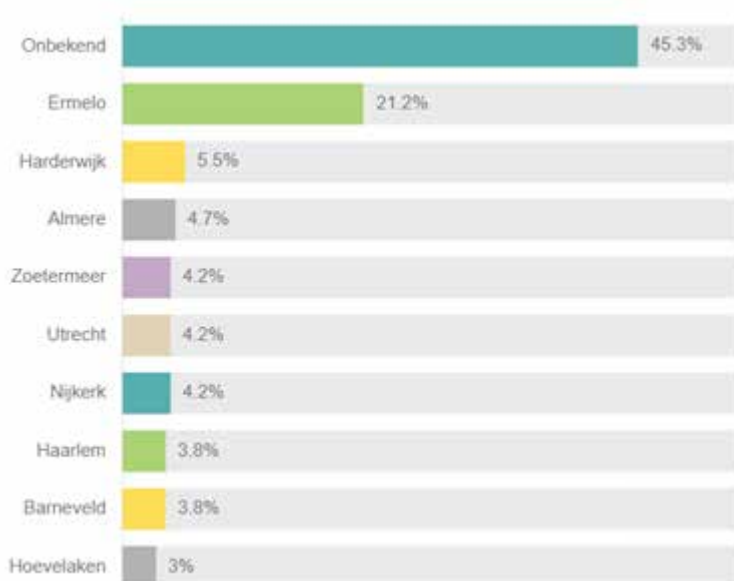
LEERLINGEN

2842

BEREIK SOCIALE MEDIA

↑ 498%

WOONPLAATS

MUSEUMKAARTEN

1937

HERKOMST

TOTAAL BEZOEKERS

11.115

ORGANISATIE

Een directeurswissel en een nieuwe penningmeester

De organisatie van Museum Het Pakhuis bestond in 2024 uit: het bestuur, de staf en vrijwilligers.

Dit jaar vond er een aantal wijzigingen plaats zowel bestuurlijk als ook in het team van medewerkers.

Per 1 januari 2024 is er een bestuurswisseling geweest. De penningmeester Jan Vonkeman heeft na bijna 10 jaar het stokje overgedragen. Daarnaast heeft algemeen lid Ria van Schendel halverwege dit jaar afscheid genomen van het bestuur. Angelique Verweij is toegevoegd als tijdelijk penningmeester. Het bestuur van Stichting Het Pakhuis volgt de Code Cultural Governance. De Code omvat het gehele besturingsproces: beleid, uitvoering, toezicht en verantwoording.

Per 1 januari heeft het team afscheid genomen van collectiemedewerker Gerrie Besselsen. Voor deze functie is halverwege 2024 Jordy Lokhorst aangesteld. Directeur Patrick Reeuwijk maakte in het voorjaar van 2024 bekend dat hij emigratieplannen had. Per 1 augustus is hij officieel uit dienst gegaan. Vanaf die datum heeft Natalie Overkamp zijn taken overgenomen. Aangezien de gemeente het museum per 2027 een forse bezuiniging in het vooruitzicht heeft gesteld, is ervoor gekozen om het team niet uit te breiden, maar eerst de ontwikkelingen af te wachten. Natuurlijk zorgde dit voor een verhoging van de werkdruk, maar het team heeft binnen de mogelijkheden uitvoering gegeven aan de taken.

Het team per 31 december 2024

Natalie Overkamp directeur (0,8 fte)
Maud Onderweegs educatie (0,6 fte)
Jordy Lokhorst collectie (0,6 fte)
Marieke van Dijk algemeen (0,5fte)

Het bestuur per 31 december 2024

dr. Hans de Haan voorzitter
mr. Angelique Verweij penningmeester a.i.
Frieda van Bruggen-Feenstra algemeen lid

Vrijwilligers

De grootste groep medewerkers (een dertigtal) bestaat uit vrijwilligers. Zonder het enthousiasme en de betrokkenheid van deze vrijwilligers kan Museum Het Pakhuis niet bestaan. In 2024 hebben we om verschillende redenen afscheid moeten nemen van enkele vrijwilligers. Tegelijkertijd is het team weer versterkt met nieuwe mensen. Een aantal vrijwilligers is ondergebracht in verschillende werkgroepen. Zo hebben we klussers, maar ook museum-educatoren en collectievrijwilligers. Natuurlijk worden vrijwilligers ook betrokken bij de ontwikkeling van nieuwe tentoonstellingen.

Om hun werkzaamheden zo goed mogelijk te kunnen uitvoeren, bieden we vrijwilligers de mogelijkheid om trainingen te volgen op het gebied van gastvrijheid, Memorix, kassabediening en BHV.

De organisatie waardeert haar vrijwilligers en uit dit met uitstapjes, bijeenkomsten, een museumkaart en kerstattentie. Vrijwilligers worden tevens op de hoogte gehouden van de nieuwe ontwikkelingen door middel van een interne nieuwsbrief. (foto: vrijwilligers bezoeken tentoonstelling Paleis Het Loo)

STAVERDEN

Met de tentoonstelling Pracht&Praal, die te zien was tot begin 2024, gaf Museum Het Pakhuis een inkijkje in een boeiende geschiedenis van het kleinste stadje.

Het vrolijk einde van den elfden
groot-vacantie-tijd op Stavorden
doorgebracht
3 Augustus - 4 Sept 1906
Mary s' Jacob, Erna s' Jacob, Maaike
Lol s' Jacob in
Frits
Frits

Het Pakhuis is in basis een museum, maar daarin gaat het verder dan alleen verzamelen, bewaren en tentoonstellen. Het museum neemt een actieve rol in de samenleving, door bijvoorbeeld educatie, onderzoek en participatie te bevorderen, en door een platform te zijn voor culturele uitwisseling. De missie van stichting Het Pakhuis omvat wat Het Pakhuis wil zijn, wil betekenen voor haar omgeving en waarmee Het Pakhuis zich onderscheidt.

Het Pakhuis wil inwoners van en bezoekers aan Ermelo het verhaal van de omgeving laten ontdekken, hen met dit verhaal verrijken, door spelend leren inspireren en hen aan elkaar verbinden en aan hun omgeving.

Als museum dragen wij bij aan de identiteitsvorming van de inwoners van de gemeente Ermelo en omgeving. Wij stimuleren de educatieve ontplooiing en ontwikkeling, werken verbindend met volop ruimte voor participatie en wij dragen bij aan een levendig en attractief beeld van Ermelo. Het Pakhuis staat letterlijk en figuurlijk midden in de samenleving.

Omdat wij als museum professioneel willen en moeten handelen onderschrijven wij de definitie die de International Council of Museums (ICOM) voor musea heeft vastgesteld:

'A museum is a not-for-profit, permanent institution in the service of society that researches, collects, conserves, interprets and exhibits tangible and intangible heritage. Open to the public, accessible and inclusive, museums foster diversity and sustainability. They operate and communicate ethically, professionally and with the participation of communities, offering varied experiences for education, enjoyment, reflection and knowledge sharing.'

Ethische Code voor Musea

De Ethische Code voor Musea die door de ICOM is ontwikkeld, moet gezien worden als een instrument voor professionele zelfregulering op een aantal gebieden waar het museum zijn specifieke deskundigheid en verantwoordelijkheid heeft en waarmee de nationale wetgeving zich niet of onvoldoende bezighoudt. In de Ethische Code voor Musea zijn de minimumnormen voor museummedewerkers en vrijwilligers van het museale werkveld vastgelegd. Het Pakhuis hanteert de Ethische Code voor Musea als uitgangspunt voor haar handelen.

De Code Diversiteit & Inclusie is een nieuwe gedragscode van, voor en door de Nederlandse culturele en creatieve sector. De code is zelfregulerend opgesteld, met als doel de brede diversiteit van de Nederlandse samenleving in de sector te representeren. Het is noodzaak dat de sector gelijkwaardig toegankelijk en aantrekkelijk is voor iedereen, waarbij iedereen wordt gewaardeerd en gerespecteerd en zich gehoord en thuis voelt. Het Pakhuis onderschrijft deze code en streeft ernaar om de vijf principes zo goed mogelijk te integreren in haar organisatie. Wij bespreken de code met medewerkers, bestuursleden en vrijwilligers en handelen ernaar.

De impact van Het Pakhuis

Museum Het Pakhuis streeft ernaar om een actieve bijdrage te leveren aan de samenleving. En in het bijzonder aan de gemeente Ermelo, letterlijk en figuurlijk de basis van onze organisatie.

Governance is de manier waarop een organisatie bestuur en toezicht is ingericht. Om dat nog beter te waarborgen is er de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR). Deze geldt ook voor relatief kleine organisaties als Museum Het Pakhuis. Daarnaast helpt de Governance Code Cultuur (GCC) culturele organisaties om de gangbare standaarden voor een goed bestuur en toezicht te volgen.

De Code gaat over het gehele besturingsproces van een organisatie: beleid, besluitvorming, uitvoering, toezicht en verantwoording. Het helpt bewust te reflecteren aan de hand van vragen als: 'Hoe doen we het eigenlijk?', 'Waarom doen we het zo?' en 'Wanneer doen we het goed?'. Het gaat er niet om dat we alle regels kunnen afvinken, maar of er sprake is van bewust handelen.

De GCC kijkt naar het hele proces van besturen:

- het maken van beleid
- het nemen van beslissingen
- het uitvoeren van plannen
- het houden van toezicht
- het afleggen van verantwoording

Het gaat er niet om of alle regels precies gevolgd worden, maar of er bewust en verantwoord wordt gehandeld.

Stichting Het Pakhuis onderschrijft de Governance Code Cultuur, de Fair Practice Code en de Code Culturele Diversiteit.

Op vrijdag 26 april is vrijwilliger Jan Vosselman door burgemeester Hans van Daalen benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau voor onder meer het werk dat hij al jaren doet voor Het Pakhuis.

De organisatie werkt samen met verschillende partijen en tijdens diverse evenementen en activiteiten:

Open Monumentendag 2024
Oogstfeestdag 2024
Ermelo Remembers
Tentoonstelling 1825, de vergeten ramp (Streekarchivariaat NW Veluwe)
Werkgroep Ermelose Canon
CultuurPlatform Ermelo
Dag van de Dialoog
Boomfeestdag
De Zaak van Ermelo
Museum De Bastei-Weekend van de Wetenschap
Christelijk College Groevenbeek - MAS stage
Museum CODA- educatie
Museum Nairac-educatie
StiBO
Spot on Ermelo

BOOMFEESTDAG 2024

ONZE SCHATTEN

Zorg, onderzoek en nieuwe verhalen

HET MUSEUM BESCHIKT OVER EEN RIJKE ARCHEOLOGISCHE COLLECTIE DIE DE GESCHIEDENIS VAN DE VELUWE TOT LEVEN BRENGT. JAARLIJKS WORDT DEZE COLLECTIE AANGEVULD MET BRUIKLENEN VOOR EEN WISSELTENTONSTELLING DIE AANSLUIT BIJ ACTUELE THEMA'S EN ALTIJD EEN LINK HEEFT MET ERMELO. DEZE TENTONSTELLINGEN BIEDEN BEZOEKERS DE KANS OM DE LOKALE GESCHIEDENIS OP EEN INTERACTIEVE MANIER TE ERVAREN.

Wisseltentoonstellingen zijn essentieel om herhaalbezoeken te stimuleren. Kwaliteit en aansluiting bij de actualiteit zorgen voor een aantrekkelijk tentoonstellingsprogramma. In 2024 waren er twee wisseltentoonstellingen te zien. Begin 2024 was er nog de tentoonstelling *Pracht&Praal* over de geschiedenis van het kleinste stadje van Nederland Staverden. Ook was er een mini-expositie van Baardmankruiken. Daarnaast is er in 2024 een begin gemaakt met het vormgeven van een Canoncast in samenwerking met Cultuurkust, Natuur- en Milieuplatform Ermelo en de Historische Vereniging Ermeloo.

Op 15 februari werd de tentoonstelling 'Romeinen, ontmoeting met smaak' in museum Het Pakhuis geopend door de Ridders van Gelre en wethouder Hugo Weidema. Want hoe bijzonder is het dat er in de gemeente Ermelo wel twee Romeinse marskampen te vinden zijn? In de tentoonstelling werden belangrijke Romeinse stukken die normaal alleen in het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden en Museum Valkhof te Nijmegen te zien zijn, tentoongesteld. De Ridders van Gelre, de geschiedenisprofessoren van Omroep Gelderland, René Arendsen en Bas Steman waren aanwezig om er een tv-item op te nemen.

Aanleiding om deze tentoonstelling te maken is dat er nieuwe Romeinse marskampen zijn ontdekt. In Ermelo liggen twee Romeinse marskampen, dat was al enige tijd bekend. Maar er zijn er nu nog meer ontdekt op de Veluwe, niet ver weg van Ermelo. Blijkbaar gingen de Romeinen vaker op pad richting de Veluwe! In onze nieuwe tentoonstelling in 2024 besteden we natuurlijk aandacht aan deze bijzondere vondsten.

Medio 2024 volgde het startsein voor de nieuwe tentoonstelling 'Brieven voor Morgen'. Hoewel de tentoonstelling pas start in 2025, moest er ruim van tevoren ingezet worden op de voorbereiding. Er werden bruikleenovereenkomsten gesloten met het Joods Archief in Amsterdam en Nationaal Monument Kamp Vught. Ook konden we een beroep doen op het Streekarchivaat Noordwest Veluwe om bijzondere documenten tentoon te kunnen stellen. Van de Stichting Behoud Oorlogsverhalen kregen we beeldmateriaal.

BRUIKLENEN

In 2024 mocht Het Pakhuis
54 bruiklenen
tentoonstellen.

BOEIENDE VERHALEN

Nieuwe initiatieven, frisse invalshoeken

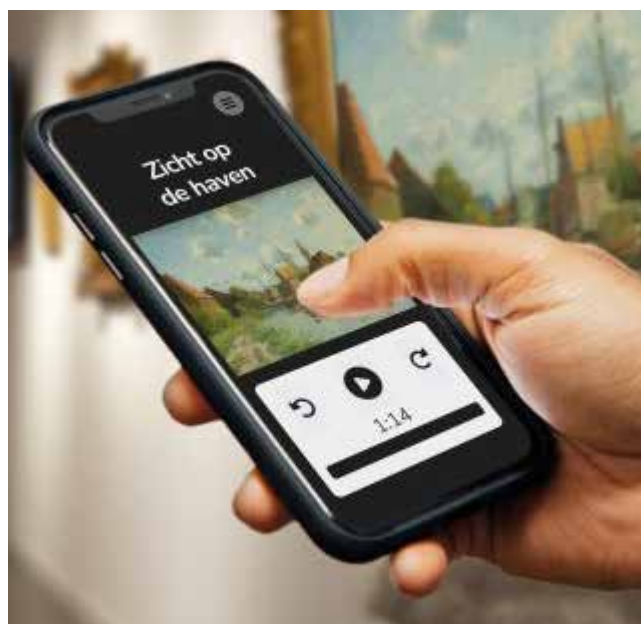
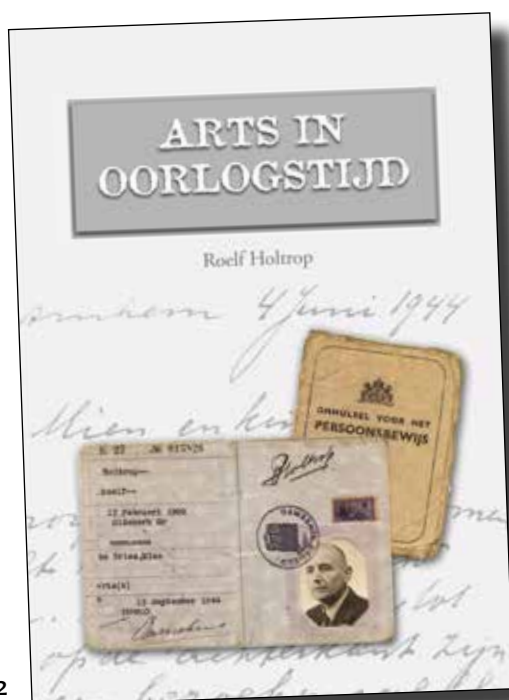
We hebben een start gemaakt met de ArcheoQuest waarbij we inzetten op bijzondere technologieën zoals 3D en VR, en technieken als gamification. Dit is een co-creatie project dat in 2025 voltooid zal worden en waarvoor subsidie is verstrekt vanuit het Cultuurfonds en het Stimuleringsfonds van de Rabobank.

Het Pakhuis is een dynamisch museum dat steeds opnieuw verrast met vernieuwende programma's en frisse invalshoeken. Onze basis ligt stevig verankerd in Ermelo en de Veluwe, en van daaruit willen we mensen anders laten kijken en aan het denken zetten. We streven naar verwondering, bewondering en persoonlijke groei — niet alleen binnen ons museum, maar ook op andere locaties en via digitale platforms. Zo willen we elke dag zoveel mogelijk mensen inspireren, iets waar we met recht trots op zijn.

Onze kracht ligt in het verbinden van het cultureel erfgoed met iedereen die daarvoor openstaat. We brengen onze archeologische collectie tot leven met boeiende verhalen die uitnodigen tot gesprek en betrokkenheid. Zo ontstaat er een krachtige wisselwerking en bouwen we aan een duidelijk, herkenbaar en betekenisvol merk. Dat laat zien wie we zijn, waar we voor staan, en wat bezoekers van ons mogen verwachten. Op deze pagina's staat een aantal nieuwe initiatieven.

Vanwege de grote belangstelling rondom de theaterwandeling hebben we het boek Arts in Oorlogstijd met goedkeuring van de Historische Vereniging Ermeloo opnieuw uitgegeven.

Met de erfgoedtour van Erfgoed Gelderland maken we mediatours voor speciale activiteiten. Dit doen we voor een breed publiek, variërend van fervente geschiedenisliefebbers tot bezoekers die spelenderwijs het museum willen ontdekken.

Van Idee tot Romeinse Mok

Cultureel ondernemerschap krijgt bij Het Pakhuis concreet vorm in de manier waarop we samenwerken, ontwikkelen en ondernemen met oog voor maatschappelijke impact. Een goed voorbeeld hiervan is onze samenwerking met Werk Centraal (GGZ Centraal), een organisatie die mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt begeleidt richting participatie en werk. Samen ontwerpen en produceren we een reeks museale producten, waarbij het silhouet van de Romein – ons herkenbare beeldmerk – centraal staat.

Dit heeft geleid tot een eigen lijn marketingmaterialen, waaronder t-shirts, mokken en tassen, die niet alleen onze zichtbaarheid vergroten, maar ook bijdragen aan sociale inclusie. Daarnaast ontwikkelen we educatief materiaal dat aansluit bij ons Romeinse erfgoed, zoals wastabletten (Romeinse schrijftabletten), traditionele spelletjes en 3D-geprinte Romeinse helmen. Deze producten verrijken onze educatieve programma's én dragen bij aan een duurzaam verdienmodel. Zo verbindt Het Pakhuis cultureel ondernemerschap met maatschappelijke betrokkenheid en inhoudelijke verdieping. Voor Het Pakhuis betekent dit dat we niet alleen conserveren en presenteren, maar ook vernieuwen, verbinden en ondernemen.

We zoeken actief samenwerking met partners in de recreatie en het culturele veld, ontwikkelen programma's die inspelen op actuele thema's en verkennen nieuwe verdienmodellen zon-

der onze maatschappelijke opdracht uit het oog te verliezen. Cultureel ondernemerschap vraagt om visie, lef en flexibiliteit — kwaliteiten die wij de komende jaren verder willen ontwikkelen om als museum relevant, toegankelijk en toekomstbestendig te blijven.

Expertise

In januari 2024 is de stichting voor Erfgoedprojecten & Conceptontwikkeling opgericht. Het team van Het Pakhuis beschikt over ruime expertise om projecten voor derden te kunnen uitvoeren op het gebied van tentoonstellingen, educatie en producten in het verlengde hiervan. De opbrengsten van deze nieuwe stichting komen ten goede aan Museum Het Pakhuis.

In 2024 zijn de eerste opdrachten binnengehaald. Het ontwikkelen van educatief materiaal bij te tentoonstelling '1825 - de Vergeten Ramp' en lesmateriaal voor museum Nairac zijn eind 2024 opgeleverd.

(foto: Een aantal producten zijn ook te koop bij recreatiepark De Haeghehorst)

Samenwerking is de sleutel tot vooruitgang

Samenwerking is op alle fronten waardevol en vormt een onmisbare pijler onder het functioneren van Museum Het Pakhuis. Op uiteenlopende gebieden werken we intensief samen met lokale ondernemers, maatschappelijke organisaties en culturele partners. Ondernemers ondersteunen ons niet alleen financieel of materieel, maar zetten ook hun kennis, tijd en materialen in – bijvoorbeeld bij de opbouw van tentoonstellingen of de professionalisering van de jaarlijkse Theaterwandeling. Tijdens de Sinterklaasperiode dragen zij bovendien bij aan de sfeervolle inrichting van Het Pakjeshuis, met het beschikbaar stellen van spullen en ondersteuning achter de schermen. Ook op cultureel vlak zoeken we de verbinding: met collega-musea delen we kennis, wisselen we bruiklenen uit en werken we samen in subsidieaanvragen en gezamenlijke programmering. Deze samenwerkingen hebben we opgebouwd in de afgelopen 15 jaar. Door samen de schouders eronder te zetten, out-of-the-box te denken en inzet te tonen is de organisatie geworteld in de gemeenschap én verbonden met het bredere culturele landschap.

In 2024 hebben we ook ingezet op verduurzaming. Allereerst door alle lampen in het museum onder de loop te nemen en te investeren in duurzame ledlampen. Daarnaast kregen we de kans om een mooie kast te hergebruiken. De kast was afkomstig uit een wijnwinkel in Utrecht en heeft bij ons een tweede leven gekregen. Via een website ontdekten we dat er meer spullen van tentoonstellingsbouwers en ter overname worden aangeboden. De meubels verdwijnen op deze manier niet in een loods, maar geeft ons als kleine musea de kans om mooie stappen te zetten. Dit heeft al geresulteerd in nieuwe glazen vitrines, een stalen frame en houten kubussen.

HET PAKHUIS

Creatief, sociaal ruimte voor ontwikkeling

HET MUSEUM SPEELT EEN ACTIEVE ROL IN DE GEMEENSCHAP DOOR HET ORGANISEREN VAN EVENEMENTEN DIE SOCIALE COHESIE BEVORDEREN. TIJDENS DE SINTERKLAASPERIODE TRANSFORMEERT HET MUSEUM IN 'HET PAKJESHUIS', WAAR DIVERSE ACTIVITEITEN VOOR DE JONGSTE INWONERS VAN ERMELO EN OMGEVING PLAATSVINDEN.

Ook voor de senioren lopen we een stapje harder. Regelmatig verzorgt het museum rondleidingen voor groepen met een fysieke beperking. Ook is er Pakhuis on Tour, een mobiele museumkar waarmee vrijwilligers naar zorgcentra toegaat.

De organisatie biedt een medewerker met afstand tot de arbeidsmarkt een werkplek met een jobcoach. Ook is er veel ruimte voor stagiaires van diverse opleidingen en in verschillende rollen. In 2024 zijn er naast maatschappelijke stagiaires vijf MBO en HBO-stagiaires langdurig betrokken geweest bij het museum. We hebben drie HBO-stagiaires begeleid naar hun examen en een stagiaire van CIBAB een volwaardige stageplaats kunnen bieden. Voor een leerling van het MBO was het museum een kennismakingsstage waar hij ruim twee maanden full time zijn kennis kon verbreden.

Daarnaast is Museum Het Pakhuis dé locatie voor vrijwilligers die soms enige ondersteuning nodig hebben. Vrijwilligers zorgen voor een sterke binding van het museum met de omgeving. Hun aanwezigheid maakt onderdeel uit van de maatschappelijk bijdrage van de organisatie. Daarnaast biedt het museum ruimte voor mensen met taalachterstand, het biedt sociale contacten en een gevoel van nuttigheid. Verrijking van taal en kennis, maar ook ter voorkoming van eenzaamheid. Vrijwilligers dragen bij aan het succes van het museum. Het Pakhuis is een leer-werkbedrijf en biedt ook een werkervaringsplaats.

Raakvlakken en verwondering

Keramiekspecialist Aebele Trijsburg kwam in januari naar Het Pakhuis om het ambacht van pottenbakken te demonstreren. Het ambacht pottenbakken is al eeuwen oud. Aebele Trijsburg, specialist ovenbouw en keramiek bakken in een houtgestookte oven, weet publiek te bereiken met zijn verhalen en demonstraties. Ook konden bezoekers zelf aan de slag met klei.

Aansluitend bij de tentoonstelling was er extra aandacht voor de Romeinse eetcultuur. Om dit aspect op een authentieke en educatieve manier vorm te geven, volgden medewerkers en vrijwilligers workshops bij culinair historica Manon Henzen van Eet!Verleden. Tijdens deze sessies leerden zij over de ingrediënten, smaken en bereidingswijzen uit de Romeinse keuken. De vrijwilligers vonden het ontzettend leuk om te ontdekken welke producten de Romeinen al gebruikten en wat ze meebrachten naar Ermelo en omgeving. Gewapend met deze kennis verzorgden de vrijwilligers vervolgens zelf workshops tijdens de schoolvakanties, waarmee bezoekers op een laagdrempelige en smaakvolle manier kennismaakten met het dagelijks leven van tweeduizend jaar geleden. Deze aanpak versterkte niet alleen de publieksbeleving, maar ook de deskundigheid en betrokkenheid van het vrijwilligerteam.

Levende geschiedenis

Op 8 juni keerde de Romeinse tijd terug naar het hart van Ermelo tijdens het Klein Romeins Festijn, een publieksevenement waarbij geschiedenis tot leven kwam op het Molenaarsplein. Romeinse legionairs sloegen hun kamp op en gaven samen met ambachtslieden demonstraties van het leven zoals dat tweeduizend jaar geleden plaatsvond in en rond de Ermelose marskampen. Bezoekers konden zich onderdompelen in het verleden, deelnemen aan interactieve activiteiten en ervaren hoe het was om een Romein te zijn – compleet met helm, schild en een onvergetelijk fotomoment. Museum Het Pakhuis opende deze dag gratis zijn deuren met een speciale tentoonstelling over de Romeinse aanwezigheid in Ermelo. Het evenement trok veel belangstelling van jong en oud en versterkte het bewustzijn van het unieke archeologische erfgoed in de regio. Met het Klein Romeins Festijn brengt Het Pakhuis niet alleen geschiedenis dichterbij, maar ook de gemeenschap samen rondom het lokale verleden.

Creativiteit met een Romeinse twist

Soms zit de kracht van een museumbeleving in het kleine. Tijdens een kleinschalige maar zeer geslaagde workshop bandweven konden deelnemers zich onderdompelen in een eeuwenoude ambacht die zijn wortels heeft in de Romeinse tijd. Onder begeleiding van een ervaren docent leerden de deelnemers werken met een weefkam en ontdekten ze de fijne kneepjes van het bandweven – een techniek waarmee kleurrijke linten en banden worden gemaakt. Deze workshop combineerde historische kennis met ambachtelijke vaardigheden en bood ruimte voor persoonlijke creativiteit. De activiteit paste perfect binnen de missie van Museum Het Pakhuis om op een toegankelijke manier geschiedenis tastbaar te maken. Met aandacht voor detail, techniek en achtergrondverhalen.

Recordaantal leerlingen

Bij de nieuwe wisselexpositie 'Romeinen, ontmoeting met smaak' is een nieuw educatief programma ontwikkeld voor de onderbouw. Dit programma genaamd 'RatjeToer' werd veelvuldig geboekt. Leerlingen maakten zo laagdrempelig kennis met het Romeinse leven.

Daarnaast kwamen er veel klassen 5, 6, 7 en 8 voor de archeologieles Sporen in het Landschap. Voor Christelijk College Groevenbeek verzorgden museumdocenten lessen op school en op een locatie buiten.

Een groep studenten van Saxion heeft het museum voor hun opleiding bezocht met medewerking van publieksarcheoloog Wouter Hinrichs.

Het cultuurhistorisch erfgoed van Ermelo wordt met de educatie goed beheerd en bewaard. De kennis van en waardering voor dit erfgoed wordt doorgegeven aan volgende generaties.

In totaal zijn er 2842 leerlingen op bezoek geweest in het museum. Dit is een enorme groei ten opzichte van 2022 (950) en 2023 (1240). Scholen uit de regio weten Het Pakhuis goed te vinden.

Vakantieprogramma

Tijdens de schoolvakanties organiseerden we verschillende activiteiten voor gezinnen met kinderen. Hierbij gaan educatie en entertainment naadloos in elkaar over met een breed scala aan activiteiten voor kinderen. Door interactieve tentoonstellingen, speurtochten en creatieve workshops leren jonge bezoekers op een speelse manier over de rijke geschiedenis van Ermelo en omgeving. Kinderen kunnen bijvoorbeeld in de huid kruipen van een archeoloog, op zoek gaan naar verborgen vondsten of meedoen aan themadagen waarin historische ambachten tot leven komen. Deze combinatie van spel en leren zorgt ervoor dat kennis niet alleen wordt overgedragen, maar ook echt wordt beleefd, waardoor elk bezoek een inspirerende ervaring wordt voor jong en oud.

BELEVING

THEATERWANDELING

In 2019 startte het team van Museum Het Pakhuis met de voorbereidingen van een Theaterwandeling. Door buiten de muren te treden bereik je een breder en diverser publiek. Dat vergroot de maatschappelijke impact. Maar corona vertraagde het proces. Daarna werden er kleinschalig drie lokale verhalen gegoten in een wandeling. In 2024 moest het alleen toekomstbestendiger en dus groter, met meer bezoekers. Alleen dan blijft het haalbaar in de toekomst. En zo geschiedde.

In de herfstvakantie van 2024 organiseerde Museum Het Pakhuis opnieuw de succesvolle Theaterwandeling, dit keer volledig gewijd aan de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog, specifiek het verzetsverhaal van huisarts Roelf Holtrop. De locatie werd het scoutingterrein van de Alexander-groep aan de Watervalweg. Dit evenement vormde een krachtig voorbeeld van hoe erfgoed, theater en educatie elkaar kunnen versterken en samen een blijvende indruk achterlaten. De scènes waren gebaseerd op historische bronnen. Lokale amateurspelers, dansschool Anouk Dance Experience, jongeren en vrijwilligers werkten mee aan de opvoering.

Geen romantisch verhaal, maar rauw en confronterend theater, dat bezoekers op verschillende momenten diep wist te raken. De toevoeging van dans en muziek, met onder meer Anouk Dance Experience uit Harderwijk, gaf het geheel een extra emotionele lading. Jongeren speelden een opval-

lend grote rol, iets wat bij velen diepe indruk maakte. Met tweeduizend verkochte kaarten was de belangstelling overweldigend. Deze vierde editie van de Theaterwandeling, inmiddels uitgegroeid tot een volwaardig 'theater zonder muren en zonder stoelen', vormde tevens de aftrap van Ermelo Remembers, de herdenking van 80 jaar bevrijding. Een project om trots op te zijn, mogelijk gemaakt door een bijzonder betrokken gemeenschap.

De Theaterwandeling bracht geschiedenis niet alleen dichtbij, maar maakte deze ook invoelbaar voor jongere generaties. Door het gebruik van theatrale middelen – zoals muziek, verstillingsmomenten en perspectiefwisselingen – ontstond er ruimte voor reflectie en gesprek, zowel tijdens als na de wandeling. Na afloop werd bezoekers de mogelijkheid geboden om in gesprek te gaan bij het kampvuur. Deze brede samenwerking onderstreepte opnieuw de verbindende kracht van het project en de rol van het museum als cultureel knooppunt in de gemeenschap.

Ook in 2024 wisten we via verschillende media ons verhaal te vertellen!

omroep gld

Voorpagina 112 Regio Sport Kijken Luisteren Ridders van Geire B

► Luchterveld

NOORD-VELuwe / STEDEGEBIEDER

Romeinen op de Veluwe?

Jazeker en veel vaker dan we dachten

Hans Arndsen 4 maart 2024, 09:18 • Aangepast 4 maart 2024, 10:44 • 3 minuten leestijd

Romeinse soldaten klaar voor vertrek naar de Veluwe
© Conrard Gelderland

ERMELO - Automobilisten die over de N302 van Uddel naar Harderwijk rijden, komen ergens halverwege de route aan de linkerkant een geknipte Romeinse leg. Het beeld markeert het marskamp dat soldaten in de tweede eeuw na Christus hebben aangelegd op de Veluwe. De aarden wallen zijn voor een deel opnieuw ontdekt.

▲ De directeur van het Pakhuys in Ermelo maakt zich zorgen. © Ruben Schrijvers

Hebben we straks geen kleine musea meer? 'Ik begrijp totaal niet waarom de provincie dit doet'

Kleine musea die de lokale geschiedenis vertellen. In ieder dorp of stad vind je ze. Maar kunnen ze wel blijven bestaan nu de provincie Gelderland stopt met een forse subsidie? Duizenden vrijwilligers maken zich grote zorgen. „Het wordt alleen maar minder voor ons.”

ROU
Woensdag
27 maart
2024

Bewoners Wethouder Paulusho stappen naar Raad van State vanwege ontsluiting nieuwe wijk Hamburgerweg via hun hof

Ermelo's Weekblad

Ermelo 'plant' de toekomst met 350 jongeren

ERMELO Tijdens de Boerfeestdag op woensdag 20 maart hebben de bewoners van de wijk de toekomst geplant. Het momenteel ridders de buiten om hun handen uit de mouwen te steken. Zij werden geïnspireerd door de wijk.

‘Operatie Overleven’ belicht verzetswerk Roelf Holtrop

Museum Het Pakhuys in Ermelo heeft een tentoonstelling over de verzetsoperatie ‘Operatie Overleven’ van Roelf Holtrop. De tentoonstelling belicht het verzetswerk van Holtrop en de rol van de lokale bevolking. De tentoonstelling is te zien van 15 maart tot 15 april 2024. De toegang is gratis.

Eenige van de
De tentoonstelling is te zien van 15 maart tot 15 april 2024. De toegang is gratis.

Wat voor de
De tentoonstelling is te zien van 15 maart tot 15 april 2024. De toegang is gratis.

smet met archeologievrijwilligers

mbeszoek
eerlingen

Met Museum Het Pakhuys heeft een educatief programma voor jonge kinderen.

Handarbeidster (rechts) Roelf Holtrop (links) met zijn kinderen. De tentoonstelling is te zien van 15 maart tot 15 april 2024. De toegang is gratis.

Directeur Patrick Reeuwijk van museum Het Pakhuys houdt een toespraak.

Tentoonstelling ‘Roelf Holtrop’ ontmoeting met smet met archeologievrijwilligers

Het Pakhuys moet Romeinse hotspot

20 februari 2024 om 10:00 Voorlezen

Pakhuis in Ermelo is optimistisch, maar op zijn hoede: 'Bezuiniging is doodsteek voor ons museum'

Een gevoel van optimisme overheerst. Bij Het Pakhuis in Ermelo rekenen ze op een goede afloop. Toch zijn ze bij het museum ook op hun hoede, want de gevreesde bezuiniging staat nog altijd zwart-op-wit in de gemeentelijke plannen. „Als we in die mate worden gekort, is het over en sluiten.”

Ermelo's Weekblad

Laadropelig kennismaken met Romeinse geschiedenis
ERPELO – Het was een warming-up, het Romeinse klein feestje, afgelopen zaterdag. „En het smakt naar veel meer“, verset museumdirecteur Patrick Rensuys. Een opvallende, interactieve, goed bezochte dag op het Molenaarsplein met spectaculaire re-en-actors. Tweeduizend jaar geleden bezochten de Romeinse soldaten twee-maak dit gebied. Toen lieten ze complete marktkampen aan. De reünisten moesten daarbij hard werken om het kampen zo snel mogelijk op orde te hebben. Dat was zaterdag iets gemakkelijker. In het Latijn zou het 'Festina Lente' ofwel 'haast is langzaam' noemen. Het was vooral gamen van de ver-

Een toekomstbestendig museum

IN OKTOBER 2024 IS ONDERZOEKSBUREAU BLUEYARD GESTART MET EEN STRATEGISCH ONDERZOEK NAAR DE TOEKOMST VAN HET PAKHUIS. AANLEIDING VOOR DIT ONDERZOEK IS DE MOTIE DIE IN JULI 2024 DOOR DE GEMEENTERAAD WERD AANGENOMEN. METN DEZE MOTIE WERD HET PAKHUIS DE GELEGENHEID GEBODEN OM EEN EXTERN, ONAFHANKELIJK ONDERZOEK TE LATEN UITVOEREN NAAR DE MOGELIJKHEDEN VOOR EEN DUURZAAM TOEKOMSTPLAN VOOR HET MUSEUM.

De gemeenteraad onderstreepte met deze motie het belang van Het Pakhuis voor de lokale samenleving. Investerings in het museum leveren volgens de raad directe en indirecte baten op, waaronder de versterking van educatieve programma's, stimulering van toerisme en bevordering van gemeenschapsbinding. Blueyard kreeg de opdracht om een integraal advies uit te brengen over de toekomstige positionering van Het Pakhuis, met aandacht voor:

- Educatieve en gemeenschapsgerichte programma's
- Professioneel en toekomstbestendig museumbeheer
- Culturele marketing en toeristische aantrekkingskracht

Ook leeft het idee om de organisatie een coördinerende rol binnen het lokale culturele veld toe te kennen.

Het onderzoek vormt een belangrijke stap in de ontwikkeling van een lange termijnvisie en biedt handvatten voor beleidskeuzes in de komende jaren. De uitkomsten worden in de loop van 2025 verwacht en zullen dienen als fundament voor verdere besluitvorming en samenwerking met gemeente, culturele partners en de gemeenschap.

Met vertrouwen werken we aan een toekomstbestendig museum.

